

TĖVIŠKĖS AIDAI

KALĖDŲ SVEIKINIMAI

Jau artinasi Kalėdų šventės. Savo gimines, draugus, artimuosius, organizacijos savo narius pasveikinkime per „Tėviškės Aidus“. Trumpas, tradicinis sveikinimas tik \$10, atsiunčiant kartu su sveikinimais, kurie bus atspausdinti „T.A.“ Kalėdų laidoje. Nelaukime paskutinės dienos, jau dabar iš anksto, atsiųskime sveikinimus ir rūpesčiai dings.

Nemažas skaičius „Tėviškės Aidų“ pasiekia Lietuvą ir kitus kraštus. Jūsų sveikinimus „Tėviškės Aiduose“ skaitys Jūsų giminaičiai bei pažįstami.

Apmokėtus sveikinimus atsiųsti iki gruodžio 1 d., nes juos reikia sugrupuoti prieš leidžiant į kompiuterį.

Prašome visų skaitytojų prisųsti prenumeratą už ateinančius metus, o dar neapsimokėję už šiuos metus, nuoširdžiai prašome nebedelsti.

„Tėviškės Aidų“ Redakcija
ir Administracija

Švč. Mergelės Marijos kultas Katalikų Bažnyčioje

Švč. Mergelė Marija iš anksto Tėvo pamilta dukte, Sventosios Dvasios šventovė ir Dievo Gimdytoja. Ji šios nepaprastos malonės dėka, yra Dievo išaukštinta aukščiau už visus angelus ir žmones, nes ji yra gražiausias ir kilniausias Dievo Kūriny. Ir kaip Dievo motina, dalyvavo Kristaus paslapyse. Nuo seniausių laikų ji yra garbinama, jos pagalbos prašo tikintieji iš tikrųjų įvairiausių pavojų ir rūpesčių. Ji pati yra pasakiusi, kad visos kartos vadins mane palaiminta, nes didžiųjų dalykų padarė man Galingasis.

Vatikano II Visuotinas Vyskupų Susirinimas paragino visus Bažnyčios vaikus uoliai palaikyti Sventiausios Mergelės kultą, ypač liturginį, branginti praktikos ir pamaldumo pratybas, kurias Bažnyčia yra rekomendavusi. Tarp šių yra Rožinis ir Gegužinės pamaldos, paplitusios katalikų pasaulyje ir mūsų tėvynėje Lietuvoje. Kaip jos atsirado?

Pavasarij gegužės mėnesyje iš žiemos pabunda gamta. Sužaliuoja pievos, pražysta gėles. Stiprėjanti saulės šviesa ir šiluma atgaivina žiemos metu prislopintas žmogaus fizines ir dvasines jėgas. Tačiau atgimstant gamtai, atgimsta ir tamsioji žmogaus prigimtis. Dėl to kyla pavojus, jo dorovei, ypač jaunimo.

Sakoma, kad didis jaunimo apaštalas šventas Pilypas Neri, gimęs 1515 liepos 15 dieną Florencijoje, mirė 1595 gegužės 26 Romoje, meldėsi į Sventiausią Mariją, kad ji jam patartų, kaip geriausia apsaugoti jaunimą nuo dorovinio smukimo, ypač nuo

(Nukelta į 2-trą psl.)

Nr 45 (2024) 1996 m. lapkričio mėn. 19 d.

Eina 41-mus metus.

Melbourne

Lietuvos Kariuomenės šventė

1918 m. vasario 16 d. Mūsų tautos veteranams paskelbus Nepriklausomybės Aktą, laisvė į mūsų tėviškę pati neatėjo, bet reikėjo ją dar išsikovoti ir priešams iš visų pusių besiveržiant į Lietuvą, laikinoji vyriausybė tų pačių metų lapkričio 23 d., Vilniuje išleido pirmąjį įsakymą atkurti Lietuvos kariuomenę.

Ši dieną tapo Lietuvos kariuomenės šventė, jos atkūrimo gimtadienis. Tą dieną mes prisimename ir norime pagerbti tūkstančius savanorių kūrėjų ir vėliau pašauktuosius karius, kurie didvyriškose kovose prie Dauguvos, Širvintų, Seinų, Radviliškio ir Klaipėdos apgynė Lietuvos laisvę ir dovanoję mūsų tautai 22 laisvo gyvenimo metus.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo gimtadienis - Lapkričio 23-čioji jau vien tik dėl pergalingų Nepriklausomybės kovų, yra mūsų visų pasididžiavimas. Tai garbinga mūsų tautinė ir kultūrinė šventė, kurią švenčiame su pagarba ir pasididžiavimu.

Laisvės metais mes gerėjome, kai mūsų miestų gatvėmis žygiuodavo darnios mūsų skautų, šaulių ir karių gretos. Tas viskas pranyko lyg piktai Maskvos raganai pamojus ginklu. Mes, kurie turėjome laimės išsigelbėti iš sovietinio pragaro ir išeivijoje nepamiršome kariuomenės šventės.

Kariuomenės šventės dienoje mes susirinkdavome į mūsų bažnyčias pasimelsti už žuvusius

Rašo Albinas Pocius

Lietuvos karius, šaulius, partizanus ir Sibiro vergų stovyklose nekaltai nužudytus mūsų brolius ir seses, prašydami Aukščiausiojo suteikti jiems amžinąją ramybę ir sutrumpinti vergijos dienas.

Mes susirenkame į minėjimų sales ne apverkti prarastų laisvės dienų, bet pareikšti priesaiką kritusiems kovos draugams, kad mes tęsime jų pradėtą kovos žygį iki Lietuva bus pilnai Nepriklausoma ir jos nepriklausomybė visiškai užtikrinta ateičiai. Šventės dieną, mes taip pat turime duoti savo širdyje apyskaitą nekaltai nužudytiems Sibiro tremtiniais, Červenės, Pravieniškių, Panevėžio ir Rainių miškelio kankiniams, ką gero mes padarėme lietuviybės išlaikymui savo šeimoje ir kiek pridėjome prie šio darbo išsaugoti tautos tęstinumą.

Mes turime padaryti savo sąžinės apyskaitą ar mes esame verti jų skausmingos aukos ir ar vykdome jų paliktą mums jų kovos testamentą. Minėjimo diena taip pat turime progos pasvarstyti ar mes savo darbais tautos gerovei esame pavyzdžiu jaunajai kartai kuri neužilgo perims mūsų darbų tęstinumą ir vadovaus mūsų organizacijoms.

Mūsų tauta yra kovojanti tauta. Kiekviena karta turėjo kovoti už Lietuvos valstybės ir mūsų tautos tęstinumą. Šiandien atėjo mūsų eilė įsijungti tvirčiau dėl Lietuvos

nepriklausomybės užtikrinimo ir lietuviybės išlaikymo šeimoje ir išeivijoje.

Mūsų protėviai prie Saulės, Durbės ir Žalgirio atsilaukė prieš visos Europos sutelktą jėgą, nes atjojus prieš kariaunai neatidarė pilies vartų jų agentams, bet pasitiko nuo pilies sienų su karšta smala ir aštrių kalavijų.

Nors šiandien mes tebegyvename išeivijoje ir Lietuva jau laisva, bet nė vienas buvęs karys, šaulys ar partizanas nėra atleistas nuo pareigos saugoti sunkiai atgautą Lietuvos laisvę.

Ne su kardu šiandien reikia stovėti Lietuvos laisvės sargyboje, bet su nuoširdžiu pasišventimu ir ištvirme dirbant Lietuvos labai savoje bendruomenėje, savoje parapijoje ir šeimoje, saugojant lietuvių kalbą ir tautinius papročius.

Skautai, sporto klubai, tautiniai šokiai ir visos jaunimo organizacijos tai mūsų pirmieji kovos postai, kurių sėkminga veikla yra lietuviybės išlaikymo jaunimo tarpe garantija.

Turėti Lietuvoje tarnybos titulai ir laipsniai šiandien nustoja vertės, jeigu žmogus dabar nieko nedirba savo tautos gerovei. Žmogaus asmenybę puošia ne pračities sapnai, bet dabarties realybė ir pasišventimas tautos bei visos žmonijos gerovei.

Šiandien kur mes bebūtume Tėvynėje ar išeivijoje visi esame vienos tautos vaikai ir nešame tas

(Nukelta į 3-čią psl.)

Vilniuje prie Parlamento rūmų Lietuvos naujosios kariuomenės rikiuotė. Nuotr. Viktoro Kapočiaus.

Tegul nemegs vaisiai

Rašo kun. K.J. Ambrasas S.J.

Koks bausis gimdytojų prakeiksmo žodis vaikams! Jau iš viso rūstus žodis verčia susigūžti kiekvieną. Tuo labiau įsakmiai verčia pamąstyti Kristus. Jis, grįždamas alkanas iš miesto, pamatė figmedį, kur jokio vaisiaus neradęs, tarė: „Tegul per amžius ant tavęs nemegs vaisiai!“ (Mt 21, 19). Stebuklingoji jėga, taip akivaizdžiai pasirodžiusi tildant Genezareto ežero audrą, dauginant duoną, gydant ligonius, keliant mirusius ir kitomis progomis, nė kiek ne mažiau pasireiškia ir dabar: „figmedis bemat nudžiūvo...“

Jei kas vaikščiojo Jeruzalės gatvėmis, lankydamas garsiąsias mečetas, tai netoliese prie vienos tikriausiai koks nors kelionių vadovas rodė išdžiūvusį, nusilpusią žievę, jau visiškai pliką, aplūžusiomis šakomis, varganą sausuoį medį, į kurį dar ir XX a. pabaigoje rodoma pirštu ir sakoma: „Jį prakeikė Kristus“. Kas gali žinoti, ar po tiek amžių gali išlikti būtent tasai prakeiktasis ir evangelijoje minimas nelaimingasis figmedis. Tačiau svarbiausia: kodėl Kristus taip pasielgė? Sakoma, kad žiloje senovėje, kai Jėzus ėjo pro šalį, tas dailus, kuplią lają aukštai iškėlęs figmedis jam buvo dingstis sulygtinti su puošnia, auksu ir sidabru tviskančia, bet savo pamaldomis, giesmėmis ir aukomis neduodančia dvasinių vaisių Jeruzalės šventykla. Tai buvo tuščiaviduris, dailiai padabintas kevalas, todėl Viešpats kaip neretai elgdavosi ST pranašai, šiam simboliniam sugretinimui panaudojo šalimais augantį dailios, bet nenešios lajos figmedį. Tikrai apaštalai, Jėzaus mokiniai, kaip jau nesyk pasitaikė, nepastebi reikšmingo kur kas svarbesnio dalyko, negu jiems krinta į akis. Mokiniai stebisi stebuklingai įvykdyta Mokytojo bausme: „Kaip galėjo tas figmedis taip ūmai nudžiūti?“ (Mt 21, 20).

Kristus suka į kur kas svarbesnį, visiems krikščionims ir šiandien svarbų dalyką: „jeigu turėtumėte tikėjimo ir nesvyruotumėte, ne tik galėtumėte taip padaryti su figmedžiu, bet pasakytumėte šiam kalnui: „Pasikelk ir meskis į jūrą“, ir taip atsitiktų“ (Mt 21, 21). **Tikėjimas.** Štai kur Kristaus rodomas vienas iš svarbiausių Jo mokslo kertinių akmenų. Mokytojo katechezės raktas. Kaip mums šiandien, tikėjimo trūko visiems to meto fariziejams, sadukiejams, tautos vadams, Rašto aiškintojams ir eiliniams. Matyt, tikėjimo stigo ir tiems, kurie rinkdavosi ne tik aukoti

atnašas kunigams, bet ir patiems maldininkams. Jėzus nesyk daugelį iš jų kaltino dėl įvairių ydų - godumo, garbėtroškos, pavydo, savimeilės, keršto ir pan. Kas iš tų didžiųjų mūrų, puošnių menių ir altorių, gausiai kasdien skerdžiamų gyvulių, jei čia nėra tikros aukos dvasios ir nuoširdumo? Juk teisusis Abelis savo atnašas aukojo ne kokioje nors auksu ir sidabru varvančioje šventovėje, o ant kelių iš lauko surankiotų akmenų. Toji iš atviros, dosnios ir tyros širdies kylanti malda ir rūpestingai atrinktų pačių geriausių savo darbo vaisių aukos dūmai patiko Viešpačiui. Jie sruogomis kilo tiesiog į dangų, kaip padėka, atsiprašymas, malda ir šlovės, pagarbos giesmė Kūrėjui...

Jėzus apie duotą skaudžią pamoką figmedžiui daugiau neužsimena. Tatai tarsi lieka nuošalyje, bet iš tiesų kiekviena akimirka Jo gyvenime, visi padaryti stebuklai liudyte liudija: žiūrėkite, įsidėmėkite, mokykitės visų giminių, kartų, genčių, amžių ir laikų žmonės. Štai ką reiškia tikėjimas! Štai ką reiškia DIEVO GALIA, kurios vientik menkutę dalelę Jums dabar atskleidžiu. O Jūs galite patys viską šitaip padaryti: „Visa, ko tikėdami melsite, gausite“ (Mt 21, 22). Ne smulkmenos, ne vieno kito mažmožio, - VISA. Koks nuostabus ir vilties kupinas pažadas! Kokia didžiulė malonė, kuria mes nenorime, nemokame ir net nepagalvojame, kad galime pasinaudoti. Antai ištrauka iš laikraščio: „DIEVAS GELBSTI BEI GYDO IR ŠIANDIEN...“ Tokio turinio skelbimu katalikų bendruomenė Gyvieji akmenys“ kvietė visus, ypač nepagydomų ligų ir nusivylimo varginamus į keturių dienų dvasinio ir fizinio išgydymo renginius Kaune (...) Šiuose renginiuose dalyvavo vienas garsiausių šių dienų Katalikų Bažnyčios išgydymo tarnautojų kanadietis misionierius kun. Emiliano Tardifas, vyskupas iš Lenkijos Bronislovas Dembovskis, Šv. Jono Krikštytojo bendruomenės tėvas Emanuelis iš Italijos...“ („XXI a.“ 1996.08.09). Stebuklai kartojasi šiandien, tik jų nematom...

- MEILĖS SKLIDINA SVENTOJI DVASIA! Siųsk malonės spindulį išvargusiai, kaltėse susipainiojusiai mano tautai, pasauliui ir man, kad mes, pažinę, Tavo meilę, patys pradėtume tikėti ir mylėti.

- TAIKOS IR SEIMOS KARALIENE MARIJA! Galinga savo malda išmelsk mums iš Kristaus tikėjimo, vilties ir meilės, ko taip dabar reikia.

Švč. Mergelės Marijos kultas Katalikų Bažnyčioje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nusikaltimų skautumo dorybei. Jam Dievas įkvėpė mintį, kad geriausia jaunimą pavesti Švenčiausios Mergelės Marijos, Mergelių Karalinės globai. Šventasis paklausė ir ėmė raginti jaunimą, ypač gegužės mėnesyje, bendrai melstis į Mariją, prie jos garbei skirto altoriaus ar paveikslo, papuošti jį gelėmis ir giedoti Švenčiausios Mergelės Marijos litanią ar kitas giesmes. Jaunimą pasekė ir vyresnieji. Tas paprotys ėmė plisti, pirmiausiai Italijoje (18-tojo amžiaus antroje pusėje), o iš ten - į visą katalikiškąjį pasaulį. 19-tame amžiuje Gegužinės pamaldos Lietuvoje tapo svarbiausia ir gražiausia Marijos garbinimo forma. Švenčiausioji Marija buvo garbinama Lietuvoje nuo pat krikščionybės įsigalėjimo, jos garbintojas buvo ir Lietuvos Didysis kunigaikštis Vytautas, kuris pastatė daug bažnyčių ir daugiausia jų paskyrė Marijai.

Taip Lietuvoje įsigalėjo paprotys gegužės mėnesio vakarais susirinkti miestuose, bažnytkaimiuose ar kurioje nors kaimo pirkioje, prie Marijos garbei papuošto altorėlio. Sukalbėti Rožinio dalį, sugiedoti Švenčiausios Mergelės Marijos litanią ir Jos garbei skirtą giesmę „Sveika Marija, Motina Dievo“, prašant palaiminti mūsų laukus, ginti nuo bado, išmelsti kantrybės, naikinti rustybę, neleisti žūti baisioje ugnyje ir nuvesti į Dangų.

Kaimuose po Gegužinių pamaldų jaunimas išeidavo į kiemą ir dainuodavo gražias liaudies dainas. Gegužinės pamaldos telkė žmones bendrai malda, ugdė meilę Tėvynei ir liaudies dainai. Net ir į Sibirą išvežti lietuviai gegužės mėnesiais garbindavo Mariją. Su Gegužinėmis pamaldomis atsirado paprotys, ypač carų okupacijos metu, rengti kaimo jaunimo susitikimus su išsilavinusiais lietuviais patrijotais. Jie žadino jaunuolių sąmoningumą siekti laisvės ir nepriklausomybės.

O ir prieš kelias dešimtis metų, kai iškilo pavojus Lietuvos nepriklausomybei, ar kai vėl siekėme ją atkovoti, Lietuva šaukėsi Dievo Motinos globos. Tai buvo nepamirštamo susikaupimo ir pergyvenimo valandos, kai Lietuvos Respublikos saugotojai ir minios tautiečių kalbėjo Rožinį ar Marijos Litanią prašydami Ją užstoti prieš Aukščiausią Tėvynę brangiausią. O dabar jei norime, kad Lietuva grįžtų į religiją ir dorovę, turime išlaikyti Gegužinių pamaldų tradiciją, turime kalbėti Rožinį.

Rožinio kilmė yra susijusi su Sventuoju Dominyku, 13-tajame amžiuje Dominikonų ordino įkūrėju. Švenčiausioji Marija nurodė Dominykui, kad norėdamas melstis už nusidėjėlius ir laimėti užkietėjusias sielas Dievui, jis turi kalbėti Jos maldas. Taip palengva Rožinis pakeitė psalmių ir dieviškų valandų kalbėjimą. Apibrėžtą formą Rožinis įgavo, kai 1520-tais

metais popiežius Leonas X oficialiai pripažino Rožinį. Romos Bažnyčioje Rožinis yra vadinamas „nusilenkimu“, nes vienuolis prieš pradėdamas ir baigdamas kalbėti Rožinį, žemai nusilenkia. Popiežius Jonas Paulius II prisipažino, kad „visiškas atsidavimas Švenčiausiajai Mergelei Marijai“ buvo lemtingas jo gyvenime. O šv. Lui Grignou Marie (1673-1716) gimęs Montforte Bretanijos miestelyje, buvo visiškai atsidavęs Švenčiausiajai Marijai ir įkūrė Išminties Dukterų Kongregaciją. Jis pats rūpinosi ligoniais, atstumtaisiais bei vargšais. Jis sako: „Aš maldauju, kad jūs nelaikytumėt Rožinio nesvarbiu dalyku, nes jis yra Dievo įkvepta neikainuojama vertybė. Apsivainikuokime šv. Rožinio rožėmis, kurios niekad nemirs ir kalbėjime Rožinį kasdien. Trys Rožinio dalys, tarsi trys nedideli vainikai ar gėlių karūnos Jėzui ir Marijai. Pirmoji - Jėzaus įsikūnijimo malonės karūna, antroji - Jo erškėtrožių karūna kančios metu, trečioji - Jo šlovės karūna Danguje ir žinoma Šventosios Dvasios triguba karūna Marijai Danguje. Kalbėdami Rožinį mes užsitarnaujame tris karūnas iš Jėzaus ir Marijos. Pirmąją - už nuopelnus šiame gyvenime, antrąją - ramybės karūną mirties metu ir trečiąją - garbės karūną Danguje. Net jei jūs esate viena koja pragare, net jei pardavėte savo sielą velniui, anksčiau ar vėliau atsiversite ir išgelbėsite savo sielą. Gerosios ir pasišventusios sielos, vaikščiojančios Šventosios Dvasios šviesoje, manau, kad neprieštarosite man suteikti jums šį mistinį rožės medį, kuris yra tiesiai iš Dangaus ir turi būti pasodintas jūsų sielų sode. Jei jis bus gerai prižiūrimas, jis išaugs į nuostabaus didžio medį su issišakojusiom šakom, kurios neužgoš jūsų pašaukimų, bet palaikys ir patobulins. Tasmistinis rožės medis yra Jėzus ir Marija gyvenime, mirtyje ir amžinybėje. Jo žali lapai yra džiaugsmingosios Paslaptys, spygliai - skausmingosios ir gelės - Jėzaus ir Marijos Šlovingosios Paslaptys. Pumpurai yra Jėzaus ir Marijos vaikystė, besiskleidžiantys žiedai rodo mums Jų abiejų kentėjimus, o pilni rožių žiedai - simbolizuoja Jėzaus ir Marijos šlovės triumfą. Tad prašau, nepaniekinkit šio puikaus dangiškojo medžio.“ Tai žodžiai to šventojo. **Paruošė V.J.**

Šv. Tėvo atliktų apaštalinų kelionių skaičius jau siekia 201, kurių 74 buvo kelionės už Italijos ribų. Kartu sudėjus, visų apaštalinų kelionių trukmė siekia 665 paras ir 16 valandų. Kitaip sakant, Šv. Tėvas kelionėse praleido 9,87 procento visos savo pontifikato trukmės. Jų metu Popiežius nukeliavo milijono keturiasdešimt devynių tūkstančių ir penkių šimtų kilometrų atstumą, aplankė 804 miestus ir vietoves šimtas penkiolikoje valstybių, pasakė 2.945 kalbas. **LRTV**

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

„Tėviškės Aidai“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime prenumeratos mokestį, įrašykime „Tėviškės Aidus“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

ATGRASI BŪKLĖ

Ekonominiu atžvilgiu visuomenę paprastai sudaro trys pagrindiniai sluoksniai: vadinamasis elitas, vidurinioji klasė ir varguomenė. Bandytas prievartiniu būdu įgyvendinti komunizmo ideologų skelbtą lygybę nepavyko. Tos nesėkmės griuvėsiuose išsilaisvino Lietuva.

Jau pačią pirmąją laisvės dieną naujieji ir buvusieji vadovai sutartinai pabrėžė: Lietuva pasuko demokratijos keliu. Toks pripažinimas derinosi su išsilaisvinimo džiaugsmu, tiek daug vilčių ateičiai, nors ne visiems buvo aišku, kaip tuo keliu eiti, nuo ko pradėti. Tačiau gyvenimas negalėjo nė minutei stabtelti. Pertvarkos pynėsi su klaidomis, nuoširdus darbas su suktybėmis, laisvės šūkliai su žemo lygio palaidumu, idealistiniai švystelėjimai su į save atlenkais pirštais. Ekonominis gyvenimas kaip ant sieto: stambieji išlieka, smulkūs nubyra. Atitokus pakilo balsai, kad slenkama į dviejų pagrindinių grupių sanklodą turtuolių ir vargšų. Pradėta rašyti apie Pietų Amerikos valstybių demokratijas, baimintis, kad nepažįstamas kelias klaidina. Kas tik sugeba ar kam prieinama, visi be išimties sliugia aukštyn, pasinaudodami galimybėmis ir progom, nepaisydami įstatymų. Apie turto grobstymus ir vadinamas privatizacijas - pilni Lietuvos spaudos puslapiai iki šleikštumo. Lygia dalimi kalbama ir rašoma apie varguomenę, ypač Sibiro tremtinius, politinius kalinius, pensininkus ir savo santaupas bankuose praradusius piliečius. O vidurinėsios grupės kaip nebūta, nors ji ir didžiausia, ir reikalingiausia. Tai viso ekonominio gyvenimo, koks jis bebūtų, variklis: profesionalai, ūkininkai, amatininkai, fabriku

darbininkai, įvairių žinybų tarnautojai. Jie dursto galą su galu, kantriai laukia, kas bus toliau. Reikia gyventi, reikia dirbti ir už save, ir už kitus.

Pažiūros į darbą, kad kuriant naują sistemą reikia dirbti ir kad darbas nėra prievolė, bet tikrasis ekonominės gerovės stiprėjimo pagrindas, atrodo, jau plečiasi valstybiniu mastu. O vis dėlto parazitinis elementas dar labai kenkia pertvarkos plėtočiai Lietuvoje. Turtėjimas, surištas su įstatymų nepaisymu, arba ir pati teisėtvara dar sunkokai sprendžiama problema. Pasigirsta balsų, kad valdžia tikrai nesugeba ar nenori imtis atitinkamų priemonių nusikaltėlių lizdams ardyti, kad yra papirkta valstybės pareigūnų, dirbančių išvien su mafijos vadovais. Tokie atidengimai sukelia slegiančią nuotaiką, stabdo norą savarankiškai stotis ant tvirtesnio pagrindo steigiant verslus, ryžtantis ūkininkauti ar ir apskritai energingiau griebtis bet kokio darbo. Lietuvos prezidentas jau ne kartą yra kvietęs išseivius grįžti tėvynėn. Šiuo metu net ir specialios komisijos posėdžiauja, dalinasi nuomonėmis, pasisako spaudoje. Išseivų grįžimo klausimas gyvas. Tačiau tuo reikalu pakalbinus vieną kitą tautietį atsakymas visų beveik tas pats: ten nėra tvarkos. Dauguma gal ir su žemesniu gyvenimo lygiu tolydžio galėtų susitaikyti, jei gyvenamoji aplinka būtų normaliai saugi ir valstybės teisėtvara jokių abejonių nekelianti. Tikimasi, kad po naujo seimo rinkimų tie svarbūs klausimai bus pirmieji reikšmės. Nėra abejonė, kad nuo jų tinkamo išsprendimo priklausys ir ekonominio reikalų tvarkymas, išnyks toji skaudi, atgrasi būklė.

C.S. (Iš „Tėviškės Žiburiai“)

Žmogaus asmens gerovė

Žmogaus asmuo turi būti socialinės, politinės ir ekonominės veiklos tikrasis tikslas, - tai Popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo žodžiai pasakyti praėjusių metų spalio 5 dieną, kai jis lankėsi Jungtinių Tautų Organizacijos būstinėje New Yorke. Šiuos Sv. Tėvo žodžius pakartojo nuolatinis Sv. Sosto stebėtojas Jungtinėse Tautose arkivyskupas Renato Martino, kalbėdamas Jungtinių Tautų Generalinės asamblėjos trečiojo komiteto posėdyje.

Rūpindamasi žmogaus gerove, - sakė arkivyskupas Marino, - tarptautinė bendruomenė turi ypatingai stengtis, kad jaunimas turėtų garantuotas galimybes sėkmingai pradėti savarankišką gyvenimą. Dabartiniai jaunimo sunkumai atsiranda dėl to, kad jaunimas yra netekęs vilties ir pasitikėjimo savo visuomene. Dėl to, siekiant išspręsti jaunimo problemas - bedarbybę, narkomaniją, nusikalstamumą - pirmiausiai reikia stengtis grąžinti jaunimui viltį o tai savo ruožtu reikalauja moralinio atsinaujinimo, reikalauja kruopštaus ugdymo.

Kitas dalykas, nuo kurio labai priklauso bendra žmogaus asmens gerovė yra rūpestis senais žmonėmis ir ligoniais. Tačiau ir šioje srityje pirmiausiai reikia moralinio atsinaujinimo, reikia autentiškos

pagarbos negalios ištiktam žmogui. Tuo tarpu šiandien yra aiškiai juntama tendencija sujaukti vertybes, senuosius žmones izoliuoti nuo jaunų ir darbingų o kartais net juos numarinti, siūlant eutanaziją.

Galiausiai Sv. Sosto atstovas Jungtinėse Tautose arkivyskupas Martino pažymėjo, kad didžiausias socialinių politikų prioritetas turėtų būti šeimos gerovė. Siekiant garantuoti šeimos gerovę irgi reikia moralinio atsivertimo. Reikia grąžinti į visuomenės kasdienį gyvenimą šeimos ir gyvybės sakralumo sampratą.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Lietuvos Kariuomenės šventė

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pačias pareigas savo tautai žiūrėdami kad Lietuva, neištiktų Čečėnijos likimas, nes rytų kaimynas dar neatsisakė savo pikto planų ir progai pasitaikius gali vėl pamėginti Baltijos kraštus įjungti į savo blogio imperiją.

Mes stovime už tiesą, gerį ir laisvę, todėl būkime tikri jei mes išsesime tvirti savo pareigose, tai Gerajam Dievui laiminant, Lietuva bus amžinai laisva.

Teorija aiškinanti gyvybės vystymąsi

Šiomis dienomis Vatikane vyksta Popiežinės Mokslų akademijos plenarinė sesija, kurios programoje svarstomos dvi temos: pirmoji - „Samprotavimai apie mokslą trečiojo tūkstantmečio išvakarėse“ ir antroji - „Gyvybės kilmė ir pirminė evoliucija“.

Buvo paskelbtas tekstas laiško, kurį Sv. Tėvas parašė akademikams, susirinkusiems į savo metinį suvažiavimą. Savo rašte Popiežius papildė ir šiek tiek koreguoja Bažnyčios požiūrį į evoliucijos teoriją, kuris buvo išsamiai išdėstytas Pijaus XII-ojo enciklikoje „Humani Generis“. Joje gyvybės evoliucija buvo pavadinta „rimta ir dėmesio verta hipotezė“, kuria, vis dėlto, galima remtis tiek, kiek ji neprieštarauja krikščionių tikėjimui. Dabar, komentuodamas savo pirmąją encikliką, Popiežius Jonas Paulius II rašo, kad remiantis pastarųjų dešimtmečių gamtos mokslų žiniomis reikia pripažinti, jog evoliucionizmas yra kur kas daugiau negu hipotezė, kad evoliucionizmas iš tikrųjų yra teorija aiškinanti gyvybės vystymąsi. Tačiau čia Sv. Tėvas priduria, kad evoliucionizmą reikėtų vadinti ne teorija, bet teorijomis, nes Darvino

suformuluotą gyvybės formų tobulėjimo raidos principą galima įvairiai aiškinti. Aiškinimų įvairovė labai dažnai priklauso nuo pasaulėžiūrinių prielaidų ir mokslininkų intencijų.

Popiežius sutinka, kad evoliucijos teorija gali būti krikščioniškosios kosmologijos dalis, kad galima ją priimti kaip neprieštaraujančią tikėjimo tiesai apie pasaulio sutvėrimą, bet kartu pažymi, kad evoliucijos teorija gali būti skelbiama ir kaip materialistinės ideologijos argumentas. Dėl to Jonas Paulius II įspėja, kad tos evoliucionizmo teorijos, kurios žmogaus dvasingumą ir žmogaus asmens išskirtinumą kildina vien iš žmogaus nervų sistemos funkcijų, yra ir lieka nesuderinamos su krikščioniškuoju požiūriu į žmogų. Be to, jų nepatvirtina ir gamtos mokslai, žinoma, jei mokslai remiasi vien empiriniais duomenimis o ne pasaulėžiūra.

LRTV

Pramonininkų prezidentas pritaria G.Vagnoriaus nuomonei

B.Lubys: „Didžiulės užsienio valiutos atsargos leidžia atsisaikyti valiutų valdybos modelio“.

P.Lileikio nuotr.

Pramonininkų konfederacijos prezidento Bronislovo Lubio nuomone, atsisaikyti valiutų valdybos modelio ir atsieti litą nuo JAV dolerio leidžia didžiulės užsienio valiutos atsargos.

„Jei bus išjudinta ekonomika ir pradės augti gamyba, Lietuvos bankas bus visiškai pajėgus reguliuoti lito santykį be tarpinio „žirklių“ varianto“, - sakė B.Lubys.

Pramonininkai pasisako už būdingų centriniam bankui funkcijų sugrąžinimą Lietuvos bankui bei nacionalinės valiutos kurso reguliavimą, tačiau kokių nors didžiulių staigių judėjimų neturėtų būti.

„Pasaulis seniai žino, kaip galima atsieti nacionalinę valiutą nuo kitos valiutos be ekonominių sukrėtimų.“

„L.r.“

Dėmesio Melburno Organizacijos!

1997 Parengimų Kalendorius

Visos organizacijos kviečiamos atsiųsti atstovus į 1997 m. Kalendoriaus sudarymo susirinkimą, kuris įvyks penktadienį lapkričio 23 d. Lietuvių Namuose, 7.30 val. vak.

Melb. Apyl. valdyba

Lito vedybos su JAV doleriu dar užtruks

G.Vagnorius siūlo jo žodžius vertinti atsargiai.

P.Lileikio nuotr.

Lietuvos konservatorių valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius siūlo atsargiai vertinti jo paties paskleistą idėją atsieti litą nuo JAV dolerio. Pretendentas į šalies Vyriausybės vadovus G.Vagnorius pasisako už lito kurso keitimą pamažu ir perspėja, jog toliau didėjant šalies užsienio prekybos deficitui, litas gali savaime „sprogti“.

Pasak G.Vagnoriaus, konservatorių idėja reiškia, kad bus keičiamas Lito patikimumo įstatymas, kuris įvedė valiutų valdybos modelį ir sukūrė, jo vertinimu, spekuliacinę sistemą.

„Šio modelio atsisaikymas reikš tik monetarinės ir fiskalinės politikos sugriežtinimą. Svarbiausias jo tikslas yra sustabdyti tolesnį lito nuvertėjimą“, - pareiškė G.Vagnorius.

„Nepriklausomai nuo to, ar bus atsisaikyta valiutų valdybos, ar ne, sunku būtų įsivaizduoti, kad lito ir JAV dolerio santykis būtų keičiamas vienkartinio aktu, pavyzdžiui, paskelbus, jog 1 doleris lygus aštuoniems litams“, - sakė G.Vagnorius. Tai būtų nepageidaujamas „mechaninis“ problemos sprendimas.

„L.r.“

TRUMPAI

Kaune jau yra pradėtas meninis muzikinis projektas „Atstatykime Kauno pilį!“ Šiam tikslui iš jos griuvėsių padarytame kieme buvo surengtas džiazio muzikos koncertas, pagrindinis etnografinio tarptautinio festivalio „Kaunas-96“ koncertas, eitynės Laisvės alėja ir senamiesčio gatvėmis, bėgimas per Kauną su bokalais alaus. Gražvydo Jurgelevičiaus pranešimu, „Kaunas - piliai, pilis - Kaunui“. Tokiais renginiais jų organizatoriai Renata Urbanavičiūtė, Rytis Vackonis ir Klaidas Mačernis nori išjudinti Kauno pilies atstatymą, kad negyvi jos griuvėsiai taptų gyvais. Pradžioj buvo norėta pilies gruvėsiuose įrengti muzikos klubą „Pauzė“. Šis sumanymas betgi buvo pakeistas muzikiniu projektu, siekiančiu visos Kauno pilies atstatymo. Tikimasi, kad pilis atgaivins miesto dvasį, o vėliau pats miestas sugebės atstatyti ir pilį. Ir ji iš kadaise buvusios nuožmių kautynių ir kovų vietos taps meno ir švenčių vieta.

Lietuvos radijas ir televizija, nors ir pakeitusi savo statusą, turėtų ir ateityje rūpintis programomis visiems visuomenės sluoksniams. „Svarbiausia visuomeninio radijo ir televizijos paskirtis - tarnauti visuomenei“, - susitikime su Lietuvos politinių partijų atstovais pabrėžė Europos transliuotojų sąjungos (European Broadcasting Union - EBU) prezidentas Albertas Scharfas.

Jis sveikino šiemet Lietuvos Seimo priimtus Visuomenės informavimo bei Nacionalinio radijo ir televizijos įstatymus. Tai, pasak jo, rodo, kad mūsų šalyje jau yra susiformavusi demokratinė visuomenė.

LDDP apskritai iškilo išnykimo pavojus. Tačiau kai kurie požymiai, pavyzdžiui, konservatorių reakcija į tai, kad lietuviai tuoj po rinkimų ėmė skubiai keisti litus į JAV dolerius, rodo, kad V.Landsbergis ir jo šalininkai neeis išnykti šiai iš praeities atėjusiai partijai.

Vienintelė LDDP viltis įžengti į XXI amžių, apie kurį rinkimų dieną svajojo šios partijos lyderis Č.Juršėnas, - profesorius V.Landsbergis. Jei jis elgsis taip kaip 1992 metais, LDDP dar turi galimybių neišsklaidyti ir sutelkti visus prarastus šalininkus.

Tačiau atrodo, kad labiausiai susikrimtęs stoties viršininkas - Lietuvos Prezidentas. Nenumaldomai artėja diena, kai naujam Seimui teks pateikti Ministro Pirmininko kandidatūrą ir laisva valia ištarti G.Vagnoriaus pavardę. A.Brazauskas dar laukia stebuklo. Nesulauks.

Buvusiam Vakarų banko prezidentui ir valdybos pirmininkui Petriui Kravtui Klaipėdos apygardos prokuratūra pareiškė kaltinimą. Eksbankininkas kaltinamas jam patikėto turto iššvaistymu stambiu mastu. Už tai įstatymas numato nuo 5 iki 10 metų laisvės atėmimo bausmę.

Pasak Klaipėdos apygardos prokuratūros nusikaltimų nuosavybei ir ekonomikai skyriaus prokurorės Alicijos Petkevičiūtės toks sprendimas buvo priimtas nustačius, kad buvęs Vakarų banko prezidentas aplaidžiai vykdė savo pareigas ir dėl jo kaltės nekontroliuojami atsakingi banko darbuotojai išdavinėjo iki šiol negrąžintas paskolas.

„Litexpo“ parodų centre Vilniuje prasidėjo didžiausia Baltijos šalyse kompiuterijos, telekomunikacijų ir raštinės įrangos paroda „InfoBalt 96“.

Maždaug 7,4 tūkst. kvadratinė metrų plote stendus įrengė 134 Lietuvos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Suomijos ir Vokietijos bendrovės.

Si paroda nusileidžia ankstesnėms puošnumu. „Verslininkai pradėjo skaičiuoti pinigus - ypač tie, kurie sąžiningai moka mokesčius“, - kalbėjo „Baltic Amadeus“ bendrovės prezidentas Juozas Zalatorius.

„Baltic Amadeus“ šįmet už 140 tūkst. litų įsirengė beveik dvigubai didesnę negu pernai stendą.

Kitos parodoje dalyvaujančios bendrovės savo stenduose lankytojų dėmesį mėgina patraukti originaliais akcentais. „Somi“ bendrovės stende muzikantas groja fleita, „Skaita“ įrengė popieriais apverstą senų laikų buhalterio stalą.

Oficialos „Apple“ firmos atstovės „Network“ stende manekeną kantriai vaizduoja gyvas žmogus, rankoje laikas obuolį.

JTO Generalinė Asamblėja dvejų metų narystei Saugumo Taryboje išrinko Japoniją, Keniją, Kostariką, Portugaliją ir Švediją. Jų narystė prasidės nuo 1997 metų sausio 1 dienos ir tęsis dvejus metus.

Japonija, Kenija ir Švedija buvo išrinktos, kai pirmojo balsavimo turo metu gavo du trečdalius balsų, o Portugalija ir Kosta Rica išrinktos per antrąjį balsavimo turą.

Už Švedijos narystę Saugumo Taryboje balsavo 153 valstybės, įeinančios į JT organizaciją. Pagrindinės Švedijos varžovės Portugalija ir Australija gavo atitinkamai 112 ir 91 balsą ir nesurinko reikiamų dviejų trečdalių balsų.

Norvegijos dienraštis pranešė, kad 141 keleivio, žuvusio Norvegijos šiaurėje sudužus lėktuvui, artimieji nesutiko priimti Rusijos Vnukovo avialinijų siūlomos piniginių kompensacijų. Dienraštis „Aftenposten“ parašė, kad aukų giminaičiai reikalauja didesnės sumos, todėl Norvegijos teismui buvo pateiktas ieškiny Vnukovo avialinijoms, „Arktikugol“ kalnakasybos bendrovei ir Londono draudimo kompanijai. Rusijos įstatymai numato kompensacijas tik vaikams, jaunesniems nei 18 metų.

Rusijos prezidento patarėjo nacionalinio saugumo klausimais

Generalinė prokuratūra ėmėsi buvusio KGB agento bylos

Lietuvos generalinė prokuratūra pradėjo buvusio KGB agento Juliaus Slavino, pravarde „Charis“ baudžiamosios bylos parengtinį tardymą, apklausė bylos liudininkus.

Vokietijoje gyvenantį 72 metų J.Slaviną Generalinė prokuratūra apkaltino lietuvių tautos genocidu ir prieš savaite jam iškėlė baudžiamąją bylą.

Pradėjęs tardymą Specialiųjų tyrimų skyriaus prokuroras Gintautas Starkus apklausė bylos liudininkus Liudą Dambrauską ir Mindaugą Bloznelį, pagal kurių pareiškimą J.Slavinui iškelta baudžiamoji byla.

Artimiausiu metu prokuratūra ketina kreiptis į

Vokietiją ir prašyti išduoti dabar Bonoje gyvenantį J.Slaviną Lietuvai.

J.Slavinas kaltinamas, kad 1945 m. kovo-lapkričio mėnesiais, dirbamas Lietuvos SSR NKVD Kauno skyriaus tardymo poskyrio tardytoju, pasirašinėjo dokumentus, kuriais remiantis jo apklausti žmonės buvo represuoti.

Nutarimą iškelti baudžiamąją bylą pasirašęs prokuroras G.Starkus teigė, kad J.Slavinas, siekdamas išgauti NKVD reikalingus parodymus, kankino suimtus Lietuvos gyventojus.

Pagal Lietuvos įstatymus jis gali būti nubaustas laisvės atėmimu nuo 5 iki 15 metų arba mirties bausme.

„Lr.“

Belgija piktinasi teisėjo atleidimu

Belgijoje kilo masiniai protestai, kai Aukščiausiasis teismas išvakarėse atleido teisėją, vadovavusį skandalingos vaikų grobimo, prievartavimų bei nužudymų bylos tyrimui.

Nušalinus teisėją Jeaną Marcą Connerotte, pasidarė nebeaišku, kuo baigsis šis tyrimas ir tolesnės dingusių vaikų paieškos. Keturios pagrobtos mergaitės jau buvo rastos negyvos.

Šimtai „Volkswagen“ automobilių gamyklos darbininkų surengė streiką, po to išžygiavo iš Briuselio pakraščio prie Teisingumo rūmų. Protesto streikus teisėjui paremti taip pat rengė autobusų vairuotojai, ugniagesiai ir metalo pramonės darbininkai. Antverpene 500 žmonių užėmė Teisingumo rūmus.

Valstybinė geležinkelio bendrovė sumažino bilietų kainą tiems, kurie važiuoja į rengiamą demonstraciją Briuselyje.

Aleksandro Lebedžio nušalinimas sukėlė sumaištį valiutų ir vertybinių popierių rinkose. Naudingiausias A.Lebedžio nušalinimas buvo JAV doleriui, kurio kursas Niujorko valiutų biržoje pakilo vienu pfenigiu - iki 1,5430 Vokietijos markės už dolerį.

Bagdado remiamos Kurdistano demokratinės partijos (KDP) kovotojai netikėtai puolė savo varžovų pajėgas ir prasiveržė iš apsuptys Irbilo mieste.

Šalia Irbilo miesto buvo girdėti artilerijos apšaudymų atgarsiai. Mūšiai vyko į pietryčius, rytus ir šiaurės rytus nuo miesto, netoli Irano sienos. Susidūrimai įvyko ir prie Dijanos miesto, esančio maždaug 130 kilometrų į šiaurės rytus nuo Irbilo.

Irakas, Iranas, JAV ir Turkija pareikalavo kurdų grupuočių nutraukti tarpusvio kovas.

KDP kovotojai ataką pradėjo „katiušų“ salvėmis ir artilerijos ugnimi, po to pasislinko porą kilometrų pirmyn prie Kol Sandžako, kuriame įsitvirtinę Kurdistano patriotinės sąjungos (KPS) kariai. KDP teigė nutraukia puolimą, kai bus užimtas Koi Sandžakas ir pralaužtas KPS apsuptys žiedas.

Anksčiau maždaug 300 tūkstančių žmonių pasirašė peticiją, kad teismas paliktų J.M. Connerotte vadovauti šiam tyrimui.

Dauguma laikraščių tvirtino, kad teisėjo nušalinimas dar labiau pakirs visuomenės pasitikėjimą Belgijos teisingumo sistema.

Visuomenės pasitikėjimas iš dalies atgautas, kai veiksmingai J.M. Connerotte tyrimo dėka išgelbėtos dvi nusikaltėlių pagrobtos mergaitės.

„Lr.“

Tarptautinis valiutos fondas sutinka derėtis dėl lito laisvės

Tarptautinis valiutos fondas (TVF) pasirengęs su būsimąja Lietuvos vyriausybe aptarti galimybę panaikinti valiutų valdybą šalyje, tačiau nepataria to daryti artimiausiu metu.

TVF atstovas Lietuvoje Domenico Fanizza sakė, jog Lietuva yra laisva priimti bet kokius sprendimus, tačiau, fondo nuomone, greitas valiutų valdybos modelio panaikinimas galėtų sukelti grėsmę finansų rinkai.

„Tačiau mes esame pasirengę diskusijai dėl būsimo lito atsiejimo nuo JAV dolerio“, - sakė TVF atstovas.

„Lr.“

Dailininkų kūriniai - Klaipėdos bažnyčiai

Klaipėdos Marijos Taikos karalienės bažnyčioje klaipėdiečiai dailininkai I.Banytė ir J.Vosylius sukūrė dvi 8 metrų aukščio ir beveik 4 metrų pločio freskas.

Darbus Kristaus krikšto ir švč. Trejybės temomis menininkai kūrė beveik metus.

Centriniame bažnyčios altoriuje restauruota A.Kmieliausko freska „Taikos karalienė“.

Tuo beveik baigti bažnyčios, sovietiniais metais paverstos filharmonija, atkūrimo darbai.

„Lr.“

TILZĖS AKTAS

Prisiminkime Mažosios Lietuvos šventę

Rašo Albinas Pocius

1945 m. liepos mėn. Potsdamo konferencijoje trys didieji - Anglijos, Amerikos ir Sovietų Sąjungos lyderiai, vykdydami Teherano ir Jaltos konferencijų nutarimus nutarė nugalėtą Vokietiją padalyti į keturias zonas, o Rytprūsius visai atskirti nuo Vokietijos, padalinant tarp Lenkios ir Lietuvos. Dancigą ir Elbingą turėjo gauti Lenkija, o Karaliaučių ir Tilžę buvo numatyta perleisti Lietuvai. Kadangi tada Lietuvoje vyko žiaurus partizaninis karas, tai Stalinas pasiūlydavo, kad Lietuvoje dar nėra civilinės valdžios ir gavo teisę, bet tik laikinai valdyti Rytprūsius, Mandataro teisėmis iki Lietuvoje bus sudaryta civilinė valdžia.

Rytprūsių arba Maž. Lietuvos klausimas pirmą kartą iškilo 1918 m. lapkričio 20-30 d.d. kada kaiserinei Vokietijai pralaimėjus karą, Tilžėje susirinkę Maž. Lietuvos veikėjai sudarė Maž. Lietuvos Tautinę Tarybą ir paskelbė taip vadinamą Tilžės Aktą, reikalaujanti visą Maž. Lietuvą atskirti nuo Vokietijos ir prijungti prie Didž. Lietuvos, sudarant vieną valstybę.

Labai gaila, kad šitie teisėti Tilžės Akto signatarų reikalavimai, Versalio Taikos konferencijoje nebuvo pilnai išklausti ir tik Klaipėdos kraštas tebuvo gražintas Lietuvai, nes lenkai pavydėdami su savo draugais prancūzais visur trugdė lietuviams. Prancūzai visą laiką tikėjosi, kad jų draugams lenkams pavyks užimti Lietuvą ir sukurti tvirtą buferinę Lenkijos valstybę kaip užtvara tarp Rusijos ir Vokietijos. Tos jų klaidingos svajonės sužlugo dėka tvirto lietuvių kariuomenės pasipriešinimo prie Sirvintų ir Giedraičių.

Dabartiniu metu vis labiau keliamas reikalas į Etnografinės Lietuvos ribas įjungti ir Mažąją Lietuvą, ypatingai Karaliaučiaus kraštą, kuris 1945 m. Potsdamo konferencijoje buvo atskirtas nuo Vokietijos ir pažadėtas Lietuvai, bet dėka rusų gobšumo ir Sniečkaus, Gedvilos, Paleckio bei kitų tuometinių komisarų išdavikiško žioplumo ir pataikavimo Maskvai, atiteko Sovietų Sąjungai, bet jokiū būdu ne Rusijai.

Rusijos valdžia norėdama netik Karaliaučių bet ir Klaipėdą padaryti Rusijos uostais, ištrėmė į Sibirą arba išvarė į Vokietiją daugumą vietinių gyventojų, kad į jų vietą galėtų privežti kolonistų iš savo „Placiosios tėvynės“, sumažinti tame krašte lietuvių skaičių ir sukurti naują Rusijos koloniją.

Pokario metais, Lietuvos komunistinė valdžia neturėjo drąsos pasipriešinti „didžiarusių“ ekspansivei politikai arba dėl savo ribotos inteligencijos negalėjo atsikratyti senos kaimiškos galvosenos, kad kiekvienas mažlietuvis jau yra kartu ir baisus hitlerininkas, kurį reikia kaip galint greičiau sunaikinti, kad pasitarnauti sovietams.

Lietuvoje, lapkričio 30 dienos data buvo pasirinkta, kad pabrėžti jog Karaliaučiaus kraštas teisiniai nepriklauso Rusijai, bet yra mūsų protėvių žemė, kur prieš kryžiuočių

atėjimą gyveno lietuvių gentis, Natangai, Nadruviai, Bartai, Sembai ir Skalviai, todėl tą žemę priklauso Lietuvai. Kada plėšikas įsiveržia į tavo namus, jis vartodamas jėgą ir smurtą nors ten neteisėtai ir šeiminkauja, bet niekada nepasidaro teisėtu šeiminku. Kryžiuočiai, lenkai ir rusai niekada nepasidarys teisėti to krašto šeiminkai, nes tai lietuvių genčių žemė į kurią vieną dieną sugriš teisėti to krašto šeiminkai - lietuviai.

1918 m. lapkričio 30 d. padaryti Tilžės Akto nutarimai mums tebegalioja ir šiandien. Tas Aktas netik tebegalioja, bet ir įpareigoja mus kovoti, kad to Akto nutarimai būtų pilnai įvykdyti.

Niekada nepripažinkime Maž. Lietuvos slavams ir niekada nevertokime okupanto primestų to krašto vietovardžių pakeitimų. Visada išdidžiai naudokime gražius lietuviškus miestų, ežerų ir upių vardus. Taip pat turi kiekvienas lietuvis pilnai įsisąmoninti, kad Nemunas nėra Lietuvos siena. Ten anapus Nemuno yra Mažoji Lietuva, mūsų protėvių žemė, kuri vieną dieną turės priklausyti Lietuvai.

Mažosios Lietuvos genocidas nepamirštas

Į Silutės muziejaus kolektyvo surengtą konferenciją, skirta 52-osioms Mažosios Lietuvos genocido pradžios metinėms, susirinko tiek žmonių, kad teko ieškoti didesnės salės.

Krašto istorijos tyrinėtojas rašytojas K.Kaukas pristatė savo knygą „Tėvų ir protėvių šviesa“, o istorijos mokytojas A.Endzinas ir docentė A.Arbušauskaitė dalijosi surinkta medžiaga apie Mažosios Lietuvos tragedijos pradžią Silutės rajone.

Mažosios Lietuvos genocido pradžia laikoma 1944 spalio devintoji, kai Raudonosios armijos daliniai Silutės rajono Gardamo Ramučių zonoje ties Jaunių kaimu peržengė Rytų Prūsijos sieną. Pirmieji tankai, įsiveržę į Silutės priemiestį Zibus, taranavo iš jo Juknaičių link vežimais bėgančių Klaipėdos krašto gyventojų kolonas.

Įvairūs šaltiniai pateikia daugybę faktų, kaip 1944 spalio 9-11 dienomis ir kitose Mažosios Lietuvos vietovėse (Gumbinėje, Nemerkiemyje) tankais buvo traiškomi besitraukiančių civilių gyventojų vežimai su gyvuliais ir manta.

Ant daržinių durų buvo paliekamos kryžmai prikaltos nuogos mergaitės, žiauriai nužudytos išprievartautos moterys, nužudyta daug naujagimių, prancūzų belaisvių.

Klaipėdos krašte gyveno apie 35 tūkstančius lietuvininkų, o po karo jų beliko vos keli tūkstančiai. Į tuščius jų namus suvažiavo sovietmečio kolonistai. „Lr.“

Ji įmetė daugiausia

Rašo kun. K.J. Ambrasas S.J.

Nemaža rimtų išpėjimų pasakė Jėzus minios akivaizdoje tiems veidmainiams Rašto aiškintojams, fariziejams, akliems tautos vadams, kurie valo taurių ir dubens išorę, „o viduje... pilni gobšumo ir nesivaldymo“ (Mt 23, 25). Daug kitų kaltinimų ištare „pabaltintiems karstams“ (mat antkapius Palestinoje nudažydavo baltai, kad kas nors nakčia netyčiomis neprisiliestų ir nesuserstų). Pagaliau Jėzus, paėjęs į šventyklos vidų prie moterų atriumo, atsisėdo prie izdo skrynių, stovėjusių prie durų. Ten buvo išrikiuota trylika pailgų dėžių, kurios dėl savo formos būdavo pravardžiuojamos trimitais. Per didžiąsias šventes izraelitai sunėsdavo mokesį šventyklai išlaikyti, o ir šiaip maldininkai aukodavo nemažai pinigų. Tad prie tų skrynių budėję kunigai pažymėdavo, kad sumokėti mokesčiai ir palaikydavo tvarką. Atsisėdęs netoliese prie aukų dėžių, Jėzus matė, kaip turtingesnieji išdidžiai mesdavo saujomis pinigų. Jų supratimu, tiek žmonės, tiek ir Dievas juos už tai gerai įvertins. Tik netikėtai prisiartinusi vargšė našlė paaukojo du smulkius pinigėlius. Kaip gražiai buvo įvertinta tos nuoširdžios moteriškės auka: „Pasišaukęs savo mokinius, Jėzus pasakė jiems: „Iš tiesų sakau jums: ši vargšė įmetė daugiausia iš visų, kure dėjo į aukų skrynią. Visi aukojo iš to, kas jiems atlieka, o ji iš savo neturto įmetė visa, ką turėjo, visus savo išteklius“ (Mk 12, 43-33).

Mąstant apie šią šv. Rašto vietą, netikėtai šovė į galvą ką tik Loretos Paulavičiūtės MICP parengta ir iš Lietuvos atsiųsta kun. Juozo Zdebskio knyga „Gyvenimas mąstymuose“ (LUMEN leidykla, Vilnius, 1996), kur dienoraščio ištraukomis aprašomi kunigo

Pasaulinės kovos su skurdu diena

Ta proga Jungtinių Tautų Organizacijos generalinis sekretorius Boutros Boutros Ghali, kreipdamasis į turtingosios pasaulio dalies žmonių ir vyriausybės sąžines, pirmena, jog šiuo metu apie milijardas pasaulio gyventojų yra visiškai vargšai, turintys kasdien kovoti su bado mirtimi. Stebint statistikas, matosi skurdo didėjimo tendencija. Pastaruoju metu, badaujančių žmonių skaičius per metus vidutiniškai padidėja 25 milijonais.

Pasaulinės kovos su skurdu dienos proga, Popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo vardu, oficialų kreipimąsi paskelbė Vatikano Valstybės sekretorius kardinolas Angelo Sodano. Jis pirmiausiai adresuotas viso pasaulio katalikams. Kardinolas Valstybės sekretorius primena tikintiesiems, kad Bažnyčia savo prigimtimi yra ne turtuolių, bet vargšų Bažnyčia. Dėl to solidarumas ir dalijimasis materialinėmis gerybėmis su stokojančiais žmonėmis, nėra kokia nors prabanga ar kokie nors išskirtiniai mostai, bet kiekvieno tikinčiojo kasdienė, eilinė pareiga, kurios tyčia vengdamas krikščionis nusideda žmonių meilės įsakymui.

LRTV

išgyvenimai kalėjime: „yra tikra - medžiaginės gėrybės dažnai gali atverti uždaras širdis. Tai tiesa. Ir tai turi būti vienintelis tikslas, dėl kurio Viešpats kartais mums duoda medžiaginių gėrybių... Gavau siuntinį. Valgom kartu visi šeši. kažkaip jausmais nesinori jų vaišinti. Jie jokio dėkingumo nepareiškia. Vargšai, jie nemoka, jų puikybė neleidžia. Jie taip pat viskuo dalijasi, bet tikriausiai ne iš meilės. Čia toks paprotys. Visi žino, kad niekas neturės jėgos susivaldyti nevoğes, jei vienas turės valgyti, o kitas ne“ (psl, 55-57). Kalėjimas. Kalėjimo kameroje dalijamasi gautu iš artimųjų, bičiulių kąšniu su vagimis. Medžiaginės gėrybės. Pinigai - irgi medžiaginė gėrybė. Vienas dalijasi paskutiniu grašiu, kąšniu, kito - pūsta kalnai, bet kitam neduoda. Vieno banke milijonai, o prie banko elgeta miršta ir bado...

Evangelijoje paminėtoji moteris našlė įmetė į aukų dėžę skatiką - ketvirtadalį aso, mažiausią tų laikų Romos pinigą. Visus išteklius, ką turėjo: „iš savo neturto įmetė visa, ką turėjo“ (Mk 12, 44). Ar neraustu iš gėdos, kai pagalvoju apie save? Ar bent vieną kartą gyvenime pasielgiau, kaip toji suvargusi našlė? O kaip sako Kristus? O kaip darė šventieji? Nusivilko paskutinį rūbą. Atrėžė pusę savo apsiausto! Atidavė kitam savo dvarus, namus. Šventasis, pasivijęs plėšikus, gražino paskutinius grašius, kuriuos rado užkritusius kišinėje, todėl neatidavė. Kokia mano aklybė! Koks prierašumas prie menko metalo, banknoto, blizgančio daikčiuko? Ypač kai ji pameti, ar kai reikia kitam atiduoti?

Našlės skatikas. Štai ko mokė Kristus. Štai kodėl Jis pasišaukęs savo mokinius ne tada, kai turtingieji metė saujomis, skambino maišeliais, bet tada, kai pati varginiausioji įmetė „visus savo išteklius“ - ketvirtadalį aso. Gera pamoka ne tik prieš du tūkstantmečius gyvenusiems apaštalams, Kristaus bendraamžiams. Įsidėmėtina visoms kartoms ir visiems mums, kurie gyvena ir gyvens šioje žemėje iki Paskutinio Teismo dienos.

- VISAGALI ŽEMĖS, VISŲ PLANETŲ IR VISATŲ VALDOVE! Liepei žmogui užvaldyti žemę, veistis ir daugintis. Tik kodėl stipriai neįspaudei į mano sielą saiko ir mato jausmo? Davei man tą pavojingą, nežabotą laisvę kuria taip dažnai nemoku pasinaudoti kaip reikiant. Juk mane savimyla, gobšumas, rajumas, nesaikingumas taip dažnai parklupdo, sujaukia, apgauna. Taip gniaužias ranka, kad tik į save, kad tik daugiau, kad tik gražiau, skaniau. Tad atiduodu Tau, Viešpatie, visą savo valią, protą, jėgas ir tokią iširusią, besotę savo širdį, kad tik vienas Tu ją gali pažaboti Paimk ją ir valdyk, ugdyk mane, žabok ir globok, nes pats nepajėgiu.

- SANTŪRUMO, GERIO IR DOSNUMO MOKYTOJAU KRISTAU! Ir aš noriu paskutinį skatiką vargšui atiduoti, tik tos mano besotės aistros, tie mano nelabi troškimai, kaip pančiai geležiniai, kada veržti paliaus? Padėk man, nuoširdžiai meldžiu Tavo Motinos užtarimo.

ALB Melbourne Apylinkės susirinkimas ir atstovų rinkimas į Krašto Tarybą

Susirinkimas įvyko lapkričio 3 d., (sekmadienį) 1 val. p.p. Lietuvių Namų koncertų salėje. Susirinkimas nepasižymėjo dalyvių gausumu. Dalyvavo apie 30-šimt, nors Klubu salėje liko daug daugiau.

Susirinkimą numatyta laikui atidare Apyl. valdybos pirm.dr. Kazys Zdanis paaikškindamas susirinkimo tikslą išrinkti į Krašto Tarybą iš Melbourne 14-ka atstovų (be tų, kurie turi teisę dalyvauti ex-officio).

Apdairus bendruomenės pirmininkas dr. Zdanis iš anksto asmeniškai paragino ir gavo raštišką sutikimą būti renkama į Krašto Tarybos atstovus iš devynių jaunesnės kartos bendruomenės narių. Likusius penkis asmenis nebuvo sunku užverbuoti iš į susirinkimą atvykusių.

Išrinkti buvo žemiau pagal alfabetą atžymėti sekantys asmenys:

Vincas ALISAUSKAS, Henrikas ANTANAITIS, Zigmą AUGAITIS, Alisa BALTRUKONIENĖ, Paulius KABAILA, Andrius KASPARIŪNAS, Lilija KAZLOVSKIENĖ, Laima RUBAITĖ, Raimundas SAMSONAS, Arūnas STAUGAITIS, Romas SAZENIS, Andrius VAITIEKŪNAS, Irena VILKIŠIENĖ, Lukas ZDANIUS. Kandidatė Vlada PETRAITIENĖ.

Susirinkime dalyvavo Lietuvių Dienoms rengti komiteto pirmininkė Bronė Staugaitienė ir ALB Krašto v-bos pirm. teisininkas Andrius Žilinskas. Bendruomenės pirm. ir dr. Zdanis pakvietė Bronę Staugaitienę padaryti pranešimą.

Lietuvių Dienoms rengti komiteto pirmininkė pasakė, kad paruošimo darbai eina sklandžiai, bet geras Lietuvių Dienų pasisekimas priklauso nuo visų ne tik nuo komiteto. Pirmininkė numato, kad Lietuvių Dienos bus linkmos ir naudingos ir pageidauja, kad jaunimas jas ir toliau tęstų. Pirmininkė prašė visų, kad paragintų ir tuos lietuvius dalyvauti

Lietuvių Dienose, kurie niekur nedalyvauja ir tokius, kurie jau nekalba lietuviškai. Pakviesti draugus australus į Tautinių šokių šventę, Dainos šventę ar Sporto. Padėjo ant stalo Lietuvių Dienų spaudos reklamų išdaliniui ir pranešė, kad į Meno ir į Tautodailės parodą įėjimas veltui. Ypatingai ji ragino nusipirkti iš anksto bilietus į "Suvartuko" koncertą, nes vienam pasirodymui yra tik 350 bilietų. Jei bus didesnis pareikalavimas bus suruoštas antras koncertas. Atvyksta 4 muzikantai ir 7-ni šokėjai.

Pirmininkė p.Staugaitienė dar paaikškino apie bilietų kainas ir apie visus pobūvius, kurie yra paskelbti ir laikraščiuose. Taip pat pasakė, kad dvi savaites prieš Lietuvių Dienas bus išleista knygelė, kurioje apie visus pobūvius bus aprašyta. Knygelės kaina bus 5 dol. Patartina visiems ją įsigyti.

"Suvartuko" išleistuvėms visų bendra nuomonė buvo suruošti jiems sausio 3 d. (penktadienį) bendrą vakarienę.

Krašto v-bos pirmininko žodis buvo apie Atstovų suvažiavimą. Posėdžiai įvyks gruodžio 30 ir 31-mą dienomis. Iš viso posėdžiai tęsis pusantros dienos. Posėdžių pradžia numatyta gruodžio 30 d. 9 val. ryto, kur pirmiausia vyks atstovų registracija. Bus išdalinta suvažiavimo programa. Pirmininkas Andrius Žilinskas numato, kad šiais metais bus skirtinga posėdžių eiga. Jis pageidauja, kad būtų mažiau normalių pranešimų, o kurie bus, kad būtų pateikti raštiškai. Jis pasakė, kad planuojama suskaldyti dalyvius į diskusijų darbingas grupes įvairioms temoms spręsti, kur atstovai galės įnešti ir savo pasiūlymus. Po to, žinoma, įvyks rinkimai į naują Krašto Valdybą.

Apylinkės v-bos pirm. dr. K.Zdanis padėkojo visiems į susirinkimą atvykusiems. p.Staugaitienei ir p.Žilinskui už naudingus pranešimus ir susirinkimą uždarė. A.L.B.

A. † A. Č. PALIULIENĖ

A.†A. Česlova Stanaitytė-Paliulienė gimė Griškabūdžio miestelyje, Sakių apskrityje. Baigusi pradžios mokyklą, įstojo į Sakių gimnaziją iš kurios perėjo į Kazimieriečių gimnaziją Kaune. Ją baigė 1933 metais. Taip pat mokėsi muzikos ir lankė piano klasę pas pianistę Čiurlionytę. 1934 metais ištekėjo už teisininko Antano Penčylos. Gyveno Lazdijuose, kur Antanas buvo Apylinkės Teismo Teisėjas. 1935 metais gimė duktė Jūratė. Česlova nepasitenkino vien šeimos gyvenimu ir įstojo į Pedagoginį Institutą Klaipėdoje, ir jį baigė jau vokiečių okupacijos metu Vilniuje. Mokytojavo Sančių gimnazijoje. 1941 metais bolševikai išvežė į Sibirą jos vyrą Antaną, kuris neišlaikęs bausių sąlygų, mirė nuo šalčio ir bado. 1944 metais Česlova su Jūrate pasitraukė į Vokietiją ir gyveno Hanau stovykloje. Mokytojavo Hanau lietuvių gimnazijoje.

Ten susipažino našlį mokytoją Aloyzą Paliulį ir už jo ištekėjo. 1949 metais atvyko į Australiją ir apsigyveno Adelaidėje. Dirbo, kaip ir visi besikuriantys lietuviai, įvairius darbus. Gražiai įsikūrė prie jūros Tennyson priemiestyje. Kaip lietuvi atidavė savo duklę Adelaidės lietuvių bendruomenei, mokytojaudama pirmoje kun. Jatulio įsteigtoje mokykloje, vėliau Bendruomenės

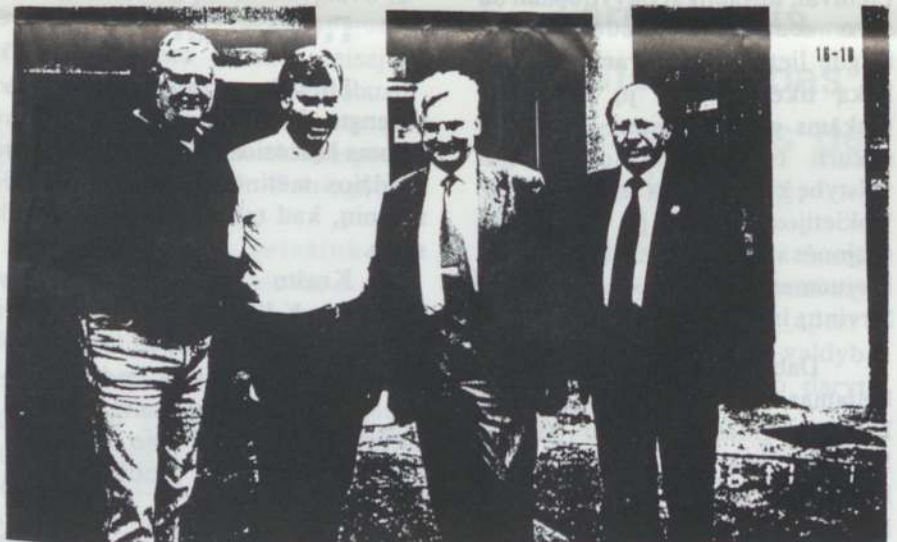

mokykloje Lietuvių Namuose ir Katalikų Centro mokykloje. Ji buvo pirmoji vargonininkė šv. Juozapo bažnytelėje.

Bet žiauri dukters nelaimė ir ankstyva vyro Aloyzo mirtis palaužė ir Česės sveikatą. Mirė staiga savo namuose 23 d. spalio mėn. Liūdesyje paliko duktę Jūratę, seserį Aldoną ir Genovaitę su šeimomis.

Teilsisi Viešpaties Ramybėje.

Sydnejaus kronika

Nuotraukoje iš kairės: Ret.Sen. Sergent Tony Connolly, Det. Sergent Vincas Lizdenis ir svečiai iš Lietuvos Ramutis Oleka ir Antanas Kalina. Foto. A.Kramiliaus.

Lapkričio 1 d. Sydnejuje lankėsi buvę aukšti Policijos pareigūnai, Tarptautinės Policijos Asociacijos Lietuvoje Prezidentas Ramutis Oleka ir šios organizacijos Generalinis sekretorius Antanas Kalina. Šie policijos pareigūnai, atstovavo Lietuvos Policiją Brisbaneje vykusiame Tarptautinės Policijos Asociacijos konferencijoje.

Ramutis Oleka išstarnavęs 30 metų Lietuvoje policijoje (įskaitant ir Miliciją) išėjo į pensiją prieš metus kaip kelių Inspekcijos Vyriausias viršininkas. Ramutis puikiai kala angliškai. Apgailestavo, kad šių dienų Policijoje dar tebesitęsia kyšinikavimas ir kitokie prasižengimai, kurie gadinga policininko gerą vardą visuomenėje. Tikisi, kad atėjus naujai vyriausybei padėtis Lietuvoje pagerės.

Antanas Kalina išstarnavęs milicijoje 34 metus išėjo į pensiją pulkininko laipsnyje 1983 m. Antanas Kalina pranešė, kad 1997 metais bus organizuojamas Lietuvių

kilmės policininkų iš viso pasaulio suvažiavimas. Antanas Kalina kviečia atsiliepti lietuvius policininkus tarnaujančius Australijos Policijoje. Australijos lietuvių kilmės International Police Association, Australian section Prezidentas yra Ret. Sen. Sergent Tony Connolly, 6 Ruskin Row, Killarney Vale, NSW 2261. Tel. (043) 329 833. Registruokitės pas Tony Connolly, lietuvių kilmės policininkai. Lietuvoje jūsų laukia Lietuvos Policija kitais metais. Jums reikalinga tik apsimokėti už kelionės bilietą, o butą ir maistą parūpins Lietuvos Policijos Asociacija.

Susitikime Sydnejaus Lietuvių klube buvoparušti skanūs lietuviški pietūs, kuriuo dalyvavo ir lietuvių kilmės detektyvas Vincas Lizdenis, Apylinkės valdybos pirm. A.Kramilius ir Tony Connolly, kurio dėka šie Lietuvos atstovai buvo pakviesti į Australiją. Svečiai dar turėjo progos pamatyti lietuvių kapines prieš aplesdami Australiją.

A.Kramilius

Adelaidės Moterų Oktetas dainuoja Tautinių šokių šventės metu. Akordeonu groja iš Lietuvos atvykusi mokytoja Remigija Kūbaitienė. Dešinėje sėdi okteto vadovė Genovaitė Vasiliauskienė

Dainininkės: Iš kairės K.Vanagienė, A.Kaminskienė, G.Deckienė, L.Vitkūnienė, A.Urnevičienė, N.Vitkūnienė, B.Duchauskienė.

■ RASOTE TESTAMENTĄ?, Skirkite dalį „Tėviškės Aidams“! Mintimi šventa ten investuokite save, Kur Dievas ir Tėvynė šaukia. Būk apaštalas spaudos „Tėviškės Aiduos“!

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Petras Kinderis iš Beechworth buvo atvežtas į Richmond Epworth ligoninę operacijai, kuri buvo rizikinga. Operacijos išvakarėse pas mus buvo aukotos šv. Mišios ir operacija sėkmingai pasisekė. Dar lapkričio 10 d. suteikti šv. Sakramentai ir sveikdamas už dienos kitos grįžta namo į Beechworth, nuo Melbourno 270 klm.

Vincas Stagis gydomas Frankston Public Pensinula ligoninėje. Lapkričio 10 d. pavaikare jam suteikti Sakramentai. Tyrimai dar tebesitęsia. Sveikas būdamas sekmadieniais su žmona Eugenija atvykdavo į mūsų pamaldas, nors gyvena toli Main Ridge, 88 klm. nuo Melbourno.

Juozas Pletas sirgo vėžiu. Sunbury privačioje ligoninėje lapkričio 4 d. jam buvo suteikti Ligoninių Sakramentai ir vėžio ligos iškankintas mirė lapkričio 6 d. Giliame liūdesyje žmona Halina, sūnus Jonas su šeima ir artimieji. Rožančius kalbėtas Tobin koplyčioje North Melbourn. Laidotuvių šv. Mišios aukotos Švč. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje ir palydėtas į Sunbury kapines (nuo Melbourno 40 klm.). Teilsisi Viešpaties Ramybėje.

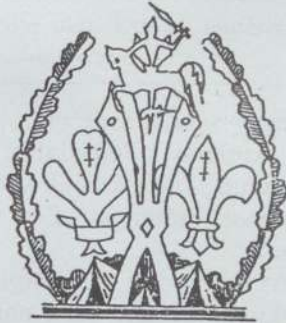
Kūčioms Kalėdaičių - plotkelių nuo sekančio sekmadienio prie bažnyčios bus galima įsigyti pas Parapijos Tarybos narį Zigmą Augautį.

Valė ir Augustas Ročiai mūsų lietuviškų pamaldų bažnyčios nuomai paaukojo \$100. Ačiū labai jiems abiems!

Morningtone prieškalėdinės tradicinės pamaldos gruodžio 7 d. šeštadienį 12 val. Stasio Ermino sodyboje 40 MacDonald Grove. Visi apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti.

Elenos Stankevičienės mirties pirmose metinėse šv. Mišios aukotos spalio 22 d. Jas užprašė jos vyras Vytas Stankevičius, o ne Vladas kaip skelbta.

Benediktui Beržanskui nuoširdus ačiū už Parapijos Namams padovanotą dailių TV staliuką.

Skautininkų sueiga

Lietuvių Skautų Sąjungos Melbourno Skautininkų Ramovės sueiga bus Parapijos Namuose Kensingtone lapkričio 19 d. antradienį 7 val. vakare. Visiems dalyvavimas būtinas!

Gerb. Kazimierui Butkui gyvenančiam 88 John Street, Cabramatta, NSW.

Nuoširdžiausią padėką reiškia sesė Nijolė Sadūnaitė ir Violeta Survilienė auginanti penkias mažametes dukreles. Gerb. Kazimiero dėka, ši šeima pasistatė priestatą, kuri jau baigiama įrengti ir bus mergaitėms kur ruošti pamokas.

Ačiū p. Kazimierui Butkui už paramą. Visi meldžiamės už jo A.†A. žmonos Nadieždos Valerijos Butkuvienės vėlę.

Su pagarba ir dėkingumu - sesė Nijolė Sadūnaitė

Kun. Antaną Valantiną Vadatkų kleboną

Svenčiantį 80-tąjį Jubiliejų sveikiname linkėdami stiprios sveikatos, daug darbingų metų ir visokeriopos Dievo palaimos.

„Tėviškės Aidų“ redaktorius Edvardas Sidlauskas ir kun. dr. Pr. Dauknys

Jubilias kun. Vadatkų klebonas Antanas Valantinas pas Igulos bažnyčios Kaune rektorių kun. Ričardą Mikutavičių.

Brangiam vaikystės dienų draugui

A. † A. Juozui Pletui

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną Haliną, sūnų Johny su šeima ir visus gimines.

Stasys Seduikis su šeima

A. † A. Elena Kyzelytė - Nagienė 1929.10.10 - 1996.10.25

Elena (Elytė) Kyzelytė-Nagienė gimusi Onos Neniutės ir Adolfo Kyzelio šeimoje Zapyškio miestelyje, Nemumo pakrantėje, Kauno apsk. Vaikystės dienas vėliau praleido Seredžiuje, kur baigė pradžios mokyklą. Lietuvą okupavus raudoniesiems, Kyzelių šeimai pavyko surasti vokiškos kilmės, dėka to galėjo repatriuoti į Vokietiją, tuo išvengdama deportacijos į Sibirą.

Čia prasidėjo kiti vargai svetimoje šalyje. Tėvas buvo paimtas į kariuomenę, o šeima mėtoma iš vienos vietos į kitą. Elena čia baigė vidurinę vokiečių mokyklą.

Pasibaigus karui šeima buvo prisglaudusi Seedorf Pabėgėlių stovykloje anglų zonoje. Iš čia emigravo į Australiją 1949 metais. 1951 m. Elena baigusi darbo sutartį Cowros vienuolyno bendrabutyje, kartu su šeima persikelia pastoviai gyventi į Sydneį, Greenacre priemiestį.

1959 m. išteka už Prano Nagio. Budami abu gabūs ir darbštūs jauni žmonės įsteigia Minties spaustuvę, kuri išaugo į pelningą ir labai reikalingą įmonę Lietuvių bendruomenei Australijoje. Tai labai palengvino Australijos lietuvių organizacinę veiklą. Čia savi žmonės spausdino mūsų laikraščius, knygas ir visą eilę kitų spaudinių.

Nuo 1963 metų Elena su vyru Pranu įstoja į „Dainos“ chorą ir Pranas išrenkamas Dainos choro valdybos pirmininku, o Elytė savo energiją atiduoda Dainos chorui įvairiuose darbuose, rengiant koncertus ir Dainų šventes.

Uždarę spaustuvę ir išėję į pensiją, Nagiai persikelia gyventi į Gosfordo apylinkes virš šimto kilometrų nuo Sydnejaus. Gyvendami ir tokiame dideliame atstume Nagiai dar dainuoja „Dainos“ chore. Šeimos nelaimė, pas Elytę pasirodo vėžio pėdsakai.

Buvo operuota ir tikėjosi, kad pavojus pašalintas. Prieš keturis metus liga atsinaujino ir nežiūrint visų pastangų sustabdyti - liga plėtėsi. Iškankinta ir susigyvenusi su realybe, amžinai užmerkė išvargusias akis Gosfordo ligoninėje spalio 25 d.

Elytė visada galvojo apie kitus nelaimingesnius, tad ir mirties patale ji prašė nenešti jai gelių, bet aukoti Sibiro tremtinių grįžimo namų fondui. Siam tikslui ir buvo surinkta Sydnejuje 1595 doleriai.

Gedulingas Mišias už velionės vėlę atlaikė kun. Povilas Martūzas. Su velione atsisveikino St. Joachim's bažnyčioje spalio 30 d. šeimos artimas draugas poetas Juozas Almis Jurgis, Elytės draugė Aga Skeivienė ir Sydnejaus Apylinkės valdybos vardu Antanas Kramilius. Po pamaldų gedulingi pietūs buvo Lietuvių Namuose. Velionės pageidavimu jos žemiški palaikai su karstu, vyro Prano ir brolio Zigmo buvo išvežti į Lietuvą ir palaidoti Vyžuonose lapkričio 9 d. Liūdesyje liko vyras Pranas, sesutės Albina, Joana ir brolis Zigmąs Kyzelis su šeimomis ir didelė dalis Sydnejaus Lietuvių bendruomenės. Amžinai težydi gelės ant Tavo kapo Elyte beržų pavėsyje gražioje Aukštaitijoje.

Antanas Kramilius Priedo - \$200 „Tėviškės Aidams“ Prano Nagio žmonos A.†A. Elytės atminimui.

Širdinga padėką Pranui Nagiui už \$200 auką „Tėviškės Aidams“ mylimos žmonos A.†A. Elenos Nagienės garbingam atminimui.
„Tėviškės Aidų“ redakcija ir administracija

A. † A. Elytę Nagienę

Palydint į Amžinybę velionės ir šeimos pageidavimu, reikšdami gilią užuojautą vyrui Pranui, sesutėms Albinai, Johanai, broliui Zigmui, bei artimiesiems, vieton gėlių aukojame: Tremtinių Grįžimo Namų fondui - fondui Vilniuje

Po \$100 R.&M. Linas, R.&R. Spokas; po \$50 J.Katarzis, B.&H. Windnurn (?), V.Patašius, S.Jarembauskas, A.&A. Bieliūnai, J.Dryžienė, G.&S. Dryža, D.&J. Staugirdai; po \$40 I.&E. Valiokai. Po \$30 J.Burokienė, J.Daubaras, P.&V. Gružauskai, V.Stelemėkas; po \$25 V.&A. Skeiviai, J.&A. Milašai, A.Liedtke. Po \$20 A.&L. Kramiliai, B.Ropienė, V.Petniunienė, E.Jonaitienė, E.Veteikienė, J.&L. Atkin, Joan Gibson, J.&M. Zinkai,

V.Binkis & B.Aleknaitė, J.Gudaitis, L.&J. Juragiai, A.&M. Reisgiai, D.&E. Bartkveičiai, J.Cervinas, D.&V. Gulbinai, A.&V. Kabailai, N.Vaiciurytė, Regina Purcell, A.Virgeninkienė, A.&O. Kapočiai, I.&B. Bieliūnai, K.&L. Protai ir B.&P. Žaliai. Po \$10 R.Kalėda, P.&Z. Andriukaičiai, A.&J. Sidlauskai, V.Simanavičienė, E.Stasytė, V.Stanevičienė, Shirley Reid, Z.Bartkveičienė, K.&D. Ankai, J.Sarkauskas, A.&A. Pakalniai, C.Protienė, B. Nagulevičienė, E.Narbutas, A.Burneikis, O.Grožienė, A.Pauliukonienė, A.Giniūnas, J.Masiokienė, E.&P. Virzinatai, E.&V. Stasiunaičiai, B.Sidarienė.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Dvare gyvena tik šikšnosparniai su pelėdomis

Tautvydas Kontimavičius

Panevėžio miesto gyventojai Bronė ir Antanas Petrulioniai 1989 metais tapo pirmojo Anykščių rajone buvusiems savininkams sugražinto dvaro šeimininkais.

Rūmams sukanka 250 metų

Kaip liudija dokumentai Ukmergės valstybiniame archyve, šiais metais Papilių dvaro rūmams sukanka 250 metų. Nors pirmieji pusantrio šimto metų šio dvaro, tuomet vadinto Utalinos vardu, istorijoje beveik nežinomi, dviejų aukštų dvidešimt keturių kambarių rūmai yra vieni geriausiai išlikusių Anykščių rajone.

Paskutinis ikikarinėje Lietuvoje šio dvaro savininkas Mykolas Linkevičius 1925 metais nusipirko šį dvarą, sumokėdamas už jį 68 tūkstančius litų. Už pirkinį jis atsiskaitė per dvylika metų Amerikoje uždirbtais doleriais, atiduodamas visas santaupas.

Per penkiolika metų dvaro žemės derlingose lygumose palei Lėvens intaką Viešintos upelį išsiplėtė iki šimto hektarų, šalia rūmų stovėjo keliolika gyvenamųjų ir ūkio pastatų. Rūmų pirmajame aukšte, kur gyveno Linkevičiai su vaikais, buvo įsikūrusi ir kaimo pradinė mokykla, antrajame - samdinių kambariai.

Prasigyvenęs Papilių ūkininkas ruošėsi tinkuoto mūro fasadus dengti granito tinku, bet nebespėjo. 1948-ųjų pavasarį Mykolas ir Eleonora Linkevičiai buvo ištremti į Krasnojarsko kraštą, jų dvaras nacionalizuotas, o rūmai nudažyti iki šiol išlikusia rausva spalva.

Po aštuonerių metų laimingai grįžę iš tremties savininkai per didelius vargus gavo po tuo pačiu stogu tik vieną kambarėlį su bendra virtuve.

Kelis dešimtmečius rūmuose buvo ūkių kontoros, mokykla, biblioteka, parduotuvė, pagyvendavo ir vėl išeidavo dešimtys šeimų. Tuo laikotarpiu buvo išardytos rūmus šildžiusios šešios krosnys, išmėtyti meniški jų kokliai. Rūmų kambariuose buvo pakabinti radiatoriai, sumontuota skysto kuro katilinė. Daugelis dvaro pastatų, net šešiolika, taip pat buvo nugriauti - liko tik senas klojimas ir perstatytas tvartas.

Pradžia - nuo plikų sienų

Kai savininkų dukros Bronės Linkevičiūtės-Petrulionienės teisės į tėvų turtą tapo neginčijamos, Papilių

dvaras, antrąsį šiame šimtmetyje buvo taip nusiaubtas, jog liko tik plikos sienos. Paskutiniai dvaro šeimininkai - Anykščių melioracijos įmonės pagalbinių ūkio „Sviesa“ administracija - pasitraukdami išplėšė viską: šildymo sistemą, elektros instaliaciją, net geresnes duris.

Atgavę nuosavybę - vieninteliu dvaro rūmus ir juos supantį parką - Petrulioniai pirmiausia ėmė gelbėti pastatą nuo vandens. Kelis dešimtmečius lietaus vanduo nuo 1200 kvadratinų metrų stogo gėrėsi į žemę ir mirkė mūrą, pūdė medieną. Sudėtas grindis iš naujų lentų vos prieš du dešimtmečius, jau reikia keisti - jau ištiesai suėdė grybas.

Aplink visą pastatą A.Petrulionis paklojo drenažą, nuveddamas iš kiemo lietaus vandenį. Apie 70 centimetrų storio pamatuose iškirtęs skylės, padarė ventiliacijos kanalus po grindimis. Jau ėmusiems skilti sienoms pavojus nebegresia, galima būtų keisti įlūžusias grindis. Šeimininkas, išpjovęs joms lentų, pripažįsta, kad sudėti naujas grindis - nebe jo sveikatai.

Per septynerius metus rūmų savininkai pakeitė kone tris dešimtis langų rėmų naujais, atstatė sugriuvusius laiptinės bokštelio - pastato puošmenos - perdengimus ir uždengė jį nauju stogu, subetonavo naujus laiptus prie lauko durų. Prieš šešias dešimtis metų dengta angliška stogo skarda kol kas dar saugo pastatą, bet ir ji jau baigia prarūdyti.

Miškininkas su penkiasdešimties metų stažu, plėsdamas ir atnaujindamas parką šeimininkas pasodino apie tūkstantį naujų medelių - ir dar jų sodins, važinėdamas 40 kilometrų iš Panevėžio jų laistyti per sausrą. Priešais rūmų fasadą Petrulioniai pastatė kryžių ir pasodino Gedimino stulpų kontūrų miško eglučių gyvatvorę.

Dvaro ateitis miglota

Paklaustas, ar ryžtųsi kada nors pradėti gyventi šiuose dvaro

rūmuose, septyniasdešimt trejų metų Antanas Petrulionis tik apgailestauja, kad šiandien jam jau ne keturios dešimtys: „Per vėlai atgavom...“

Atvažiuavęs į Papilius, A.Petrulionis kartais lieka nakvoti didžiuliam tuščiam antrojo rūmų aukšto kambarielyje ant sudedamos lovelės. Nuolatiniai dvaro gyventojai - tik gausybė žiurkių, šikšnosparniai ir kiauras naktis ūbaujančios pelėdos.

Pastatui atgaivinti, kad jis bent būtų toks, kaip iki nacionalizacijos, A.Petrulionio skaičiavimu, reikia 100 tūkstančių litų. Gyvendamiš 500 litų pensiją kas mėnesį šeima nepajėgs.

Keturios dešimtys susigražintų žemės hektarų perleisti kaimynams be jokio atlygio, kad tik šie naudotų žemę, jos neužleistų.

Petrulioniai galvojo ir apie galimybę parduoti paveldėtą turtą, bet neįsivaizduoja, kas, kam ir už kiek galėtų dabar pirkti dvaro rūmus nuosaliaime kaime.

Trisdešimties metų ilgio ir dvidešimt penkių metrų pločio, 586 kvadratinų metrų ploto pastatas, gavo 25 tūkstančių litų inventorinę vertę. Lankėsi Papiliuose Švedijos Mokslų akademijos atstovai, domėjosi galimybe įsigyti šį turtą, bet kol kas tokiam žingsniui Lietuvoje nėra juridinių galimybių.

Ūkininkai, įsikuriantys buvusio dvaro kaimynystėje, nepretenduoja į seną pastatą, kurio tvarkymą reglamentuos kultūros paveldo pareigūnai. Užuožperpirkę rūmus su keturių metrų aukščio didžiuliais kambariais ir storomis vientiso mūro sienomis, kaimo žmonės verčiau stotisi galulaukėse laikmečio madas liudijančius baltų plytų namus. „L.r.“

Pratybos: tariama Ignalinos atominė avarija

Pranešimu apie tariamą avariją Ignalinos atominėje elektrinėje Utenos apskrityje prasidėjo metinės Ekstremalių situacijų komisijos pratybos. Dviejų dienų pratybų dalyviai mokosi koordinuoti savivaldybių tarnybų veiksmus, vietos gyventojams teikdami pagalbą galimos nelaimės atveju.

Utenos, Zarasų, Ignalinos rajonuose ir Visagino mieste avarijos padarinius mokomasi likviduoti pagal tris scenarijus.

Pratybose pareigūnai numato, kaip turėtų būti elgiamasi tuo atveju, jeigu Ignalinos atominėje elektrinėje įvykusi avarija būtų laikinai nepavojinga vietos

GEELONGAS

Pranešimas

Geelong'o Lietuvių S-gos klubo narių metinis susirinkimas įvyks, 1996 m. gruodžio 1 d. (sekmadienį) 2 val. p.p. Geelong'o Lietuvių Namuose, 128 Douro St., Nth. Geelong.

Darbotvarkėje:

1. Susirinkimo atidarymas.
2. Preziudimo kvietimas.
3. Balsavimo komisijos sudarymas.
4. Praeitų metų visuotino susirinkimo protokolo skaitymas.
5. Pranešimai:
 - a) Pirmininko
 - b) Kasininko
 - c) Revizijos komisijos
6. Pranešimų diskusijos ir veiklos tvirtinimas.
7. Valdybos rinkimai, renkama iš penkių asmenų įskaitant ir Vicepirmininkę moterų reikalams, o Revizijos Komisija renkama iš trijų narių.
8. Klausimai ir sumanymai.
9. Susirinkimo uždarymas.

Kviečiame visus narius atvykti laiku, bet nesusirinkus pilnam narių kvorumui, numatytas susirinkimas prasidės 30 min. vėliau ir bus laikomas teisėtas.

Po susirinkimo turėsime bendrą kavutę, tik nepamirškite, BYO. Nariams pobūvis nemokamai o svečiams tik \$4.00 nuo asmens.

Iki malonaus pasimatymo 1996 m. S-gos klubo narių susirinkime.

Parama Lietuvos Vienuolynams

S.m. spalio 17-ta valdyba savo posėdyje apsvarstė kasininko V.Mačiulio pranešimą, kuris tik sugrįžo iš Lietuvos, kad trūksta pinigų maistui, maitinti vargšus vienuolynų užėjoje. Valdyba paskyrė po \$500 sekančiam: Pažaislio Vienuolynui, Masiulio g-vė 31, Kaunas ir Kretingos Vienuolynui, Vilniaus g-vė 2, Kretinga. Kaip tik gausime atsakymą iš vienuolynų administracijos į kokį banką siųsti pinigus. Pasinaudosime „Talkos“ patarnavimu ir tikimes, kad dar pinigus sulauks prieš šv. Kalėdų šventes.

Geelong'o Lietuvių S-gos klubo valdyba

A. † A. Elytė Nagienė

(Atkelta iš 7-to psl.)

Po \$5 Z.Viciulienė, J.Kusleika, J.Penkaitienė, J.Mickienė, P.Kusleikienė, P.Donelienė, M.&M. Jaksitz, J.&J. Skuodai, J.Narbutas, N.Chen, E.Lasaitis, A.Bartkus. Viso \$1595,00. Rinkejai: Antanas ir Lėta Kramiliai ir Juozas Gudaitis.

gyventojams, tačiau vėliau ji galėtų išplisti ir kelti grėsmę.

Pagal kitą svenarijų po avarijos į atmosferą patekusios nuodingosios cheminės medžiagos iš karto būtų kenksmingos, o pagal trečiąjį numatyta tokia situacija, kai vietos gyventojai turi būti skubiai evakuojami. „L.r.“

REMKIME AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra:- Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių apraiškas. Fondą stiprinsime ir jį ugdysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:
P.O. Box 11, North Melbourne. Vic. 3051
A.L. Fondo Valdyba.